

Makale tarihçesi: Alındı: 15 Ekim 2016

Editörden: M. Murat Yücesahin[±]
Ali Tilbe[¥]
İbrahim Sirkeci^Y

Göç Dergisi ve Göç Konferansı

Göç Dergisi'nin üçüncü yılında beşinci sayısını, okurlarımızla buluşturmaktan kıvanç duyuyoruz. Göç olgusunun her geçen gün hem Türkiye hem de dünya gündeminin ilk sırasında yer alan konulardan biri olması, dergimizin varlığını çok daha önemli kılmaktadır. Bunu *Göç Dergisi*'ne artan ilgiden de görebiliyoruz. Bu bağlamda, dergimize yazar, hakem ve bilim ve danışma kurulu üyesi olarak destek veren herkese içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Büyük bir hızla küreselleşen ve insan güvenliği ve çatışma temelli kitlesel göçlerin yaşandığı dünyada, insanlar ve düşünceler, tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar büyük devinim içinde. Bu hızlı döngüsellğe katılan insanların birçoğu yerleştikleri yeni yerlerde belli bir uyum ve uzlaşma arayışına girerken, büyük bir bölümü de kendi alt kimliklerini oraya taşıyarak, yeni türden, çoklu melez kimlikler kurma çabasına girişmektedirler. Bu devininim sonucunda göç alışverişinde bulunan ülkelerin nüfusları toplumsal, ekinsel, siyasal ve ekonomik zorluklarla yüzleşmek zorunda kalmakta, ülkelerin yerli nüfusları da bu süreçlerden etkilenmektedir. Pek çok toplum, belki de ilk kez etnik olarak çeşitli hale gelmekte, göçlerden önce de çok etnikli yapıları barındıran ülkeler, çok etnikliğin kalıplarının dönüştüğünü ve daha da çeşitlenmekte olduğunu ayımsamaktadır. Bu hareketliliğin ve bağlantılılığın sonucu olarak, dünyanın hemen her yerinden bireyler kendilerinden farklı düşünen, değişik yaşam biçimlerine sahip olan insanlarla iletişim durumundalar. Ekinsel etkileşimin gittikçe artmasını imleyen bu eğilimlere bağlı olarak, toplumsal uzlaşma ve uyum süreçleri kimi yerlerde çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalırken, kimi yerlerde de umulduğundan daha kolay gerçekleşmektedir.

Çeşitli ülkelerin uygulamakta olduğu göçmen siyasetlerinden da gözlemleyebileceğimiz üzere, bazı toplumlar bu yeni etnik ve ekinsel oluşumu, karmaşık toplumun kaçınılmaz öğelerinden biri olarak değerlendirmektedir. Buna karşı, köktenci bakış açısını değiştirmeme eğiliminde olanlar ise, geleneksel

[±] Doç. Dr. M. Murat Yücesahin, Ankara Üniversitesi, Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Ankara, Türkiye. E-posta: mmyucesahin@yahoo.com.

[¥] Doç. Dr. Ali Tilbe, Namık Kemal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü, Tekirdağ, Türkiye. E-posta: atilbe@nku.edu.tr.

^Y Prof. Dr. İbrahim Sirkeci, Regent's Üniversitesi Londra, İşletme ve Yönetim Fakültesi, Ulusötesi Araştırmalar Merkezi, Londra, Birleşik Krallık. E-posta: sirkeci@regents.ac.uk.

yaklaşımları koruyarak farklılıklarla gerçekleşebilecek değişimleri önlemek için çaba sarf etmektedirler. Bu karşıtlık durumu, dünyanın birçok yerinde çatışma ve uzlaşmazlıkları körüklemekte ve dolayısıyla da küresel göçleri güdülemektedir (Sirkeci, 2012).

Küreselleşen dünyada, göçmenlerin uyumu ve toplumların artırımsal birikiminin eşit ve özgürlükçü kullanımının sağlanmasının önemli bir gereklilik olduğu görülmektedir. Ancak bu türden siyasalar, gelişmiş ve az gelişmiş dünya arasındaki keskin eşitsizlik kalıplarını dönüştürerek silikleştirebilir ve gerilim, çatışma ve savaşların yerini özgürlük ve barış coğrafyaları alabilir.

Bu denli evrensel yaşamsal bir görünüm kazanan göç olgusunun, ulusal ve uluslararası toplantılarla tartışılması ve gündemde tutulması, bu olgunun bilimsel bir bağlama oturtulması açısından önemlidir. Bu anlamda *Göç Dergisi* olarak dördüncüsü Avusturya, Viyana Üniversitesi'nde gerçekleştirilen Türk Göç Konferansı'nın sponsorlarından biri olmaktan gurur duyuyoruz. Dördüncü Türk Göç Konferansı, Türkiye'den ve dünyanın dört bir yanından yaklaşık 400 dolayında araştırmacının katılımıyla 12-15 Temmuz 2016 tarihleri arasında gerçekleşti. Konferansın sponsorları arasında Kaliforniya Üniversitesi Gifford Nüfus Merkezi, Regent's Üniversitesi Ulusötesi Araştırmalar Merkezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Nüfus ve Göç Araştırma Merkezi, Global Politika ve Strateji, Transnational Press London, Ria Para Transfer, Viyana Turizm Bürosu, Hornig Kahve, Hans Biffel ve Viyana Üniversitesi yer aldı.

Londra Regent's Üniversitesi'nden Profesör İbrahim Sirkeci, California Davis Üniversitesi'nden Profesörü Philip Martin ve Ohio State Üniversitesi'nden Profesör Jeffrey Cohen'ın başkanlığını yaptığı Türk Göç Konferansı, küresel göçler, göçmenler ve göçmenlik süreçleri ve kimlikler üzerine onlarca oturuma ev sahipliği yaptı. Özellikle Türkiye'den göçler, Türkiye kökenli göçmen nüfuslar ve dünyanın çeşitli ülkelerindeki uyum sorunlarının masaya yatırıldığı oturumlar ilgi çekti. Suriye ve Irak'tan Türkiye ve Avrupa'ya doğru gerçekleşen büyük göç dalgaları üzerine çok sayıda araştırmacının yanında, çatışma, insan devinimi, toplumsal ve siyasal açmazlar, dünyanın birçok coğrafyasına yayılan Türk göçmenler ve kopuntu (diyaspora) toplulukları ve göç ve göçmen yazını/sineması üzerine çalışmaları içeren üç yüzden fazla bildiri, büyük bir ilgi ile izlendi. Konferansa ev sahipliği eden Avusturya ve bu ülkedeki göç meseleleri de konferansın dördüncü günündeki oturumlarda ele alındı.

Konferans, Cuma akşamı 1899 yılındaki açılışından bu yana, misafirlerini eşsiz bir bezemde ağırlayan *Wiener Rathauskeller* Restaurant'ta, konferans ödülleri sunumunun ardından, harika bir geleneksel Avusturya akşam yemeği ile sona erdi. Konferansın kapanış yemeğinde konferans ödülleri de sahiplerine sunuldu. Geçen yıl Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden Profesör Ayşe Gedik'e verilen Hayatboyu Katkı Ödülünün bu seneki sahibi Kaliforniya Üniversitesi'nden Profesör Philip L. Martin olurken, en iyi bildiri ödülünü Bahçeşehir Üniversitesi'nden Dr. Ulaş Sunata ve Esra Yıldız aldılar. En iyi öğrenci bildirisi kategorisinde Fatma Zehra Çolak, En iyi göç ve edebiyat bildirisi kategorisinde Dr. Semran Cengiz ödüle layık görülürken, Dr. Seda Taş, Dr. Rauf Kesici, Dr. Karolina Nikielska Sekula, Setenay Dilek Fidler ilgili kategorilerde ikinci sıraları aldılar. En başarılı oturum serisi başkanlığı ödülü ise dergimiz editörlerinden Doç. Dr. Ali Tilbe'ye verildi.

Bu başarılı konferans dizisinin beşincisinin, 23-26 Ağustos 2017 tarihleri arasında Atina Harokopio Üniversitesi'nde gerçekleştirileceğini bildirmekten mutluluk duyuyoruz. Yunanistan'da yapılacak beşinci konferans konu ve kapsam olarak Türkiye'nin ötesine

uzanan küresel bir çerçevede hazırlanıyor ve dört gün boyunca 10 paralel oturum üzerinden 600 dolayında araştırmacı ve bildiri sunumuna ev sahipliği yapmayı planlıyor. Konferans detayları için www.migrationcenter.org adresine başvurulabilir.

Görüldüğü üzere; küresel dünyada özellikle son yıllarda büyük bir ivme kazanan ulusîçi ve ulusötesi göç olgusu, göç çalışmalarının önemini her geçen gün daha da artırmaktadır. Bu bağlamda, yurtdışından ve yurtdışından değerli araştırmacılarımızın yüksek nitelikli yazıları ile yayımlama onur ve gururunu yaşadığımız *Göç Dergisi*, alandaki tartışmalara bilimsel bir alan sağladığı için önemli bir işlev yerine getirmektedir. Dergimiz, değerli bir bilimsel kaynak olarak ulusal ve uluslararası araştırmalara ışık tutmasının yanında, bu çok boyutlu ve karmaşık olguyu toplumsallaştırma çabası içindedir. Bu olgu, içinde yaşadığımız zamanda, geri döndürülemez bir döngüsel görünüm sunmakta, dünyanın birçok yerinde araştırmalara konu olmaktadır. Bütün bu göç araştırmaları bütüncesi içinde *Göç Dergisi*, Türk Göç Konferansı dizisi ile birlikte, göç çalışmalarını destekleyen önemli bir uluslararası yayın niteliğindedir.

Dergimizin bu sayısında, her zaman olduğu gibi birbirinden ilginç makaleler yer almaktadır.

Bu sayıdaki ilk makale göç alanında hayattaki en önemli düşünür ve araştırmacılardan biri olan Princeton Üniversitesi'nden Douglas Massey'in geçen yıl *Migration Letters* dergisinde yayınlanmış olan (Massey, 2015) ve daha önce Çek Cumhuriyeti'nin başkenti Prag'da gerçekleştirdiğimiz üçüncü Türk Göç Konferansında (Şeker vd., 2015) sunulmuş olan bir makale: *Göç kuramlarında kayıp halka*. Bu çalışma Massey ve arkadaşlarının yıllardır üzerinde çalıştıkları göç kuramları değerlendirmelerine işaret ederken bu alanda özellikle devletin rolünü vurgulayan önemli bir kaynak çalışma olduğu için Türkçeleştirme programına aldığımız bir metin. Metni Türkçeleştiren Deniz Eroğlu Utku ve K. Onur Unutulmaz'a bu önemli metni okurlarımıza sunmamıza yardımcı oldukları için çok teşekkür ederiz.

Bir Kıyamet Provası: Göçe Sürgün Hayatlar adlı çalışmasında Mevhibe Coşar, Birinci Dünya Savaşı sırasında 2 yıllık bir işgal yaşayan Karadeniz Bölgesi'nde; bu dönemde üretilen, kısmen musikinin eşlik ettiği sözlü yazın ürünü türküs, destan ve anlatıları incelemiş, böylece insan algısında 'göç'ün konumlandırılışını ortaya koymayı denemiştir.

Ömer Yavuz ve Sefa Mızrak, *Acil Durumlarda Okul Çağındaki Çocukların Eğitimi: Türkiye'deki Suriyeli Mülteciler Örneği* başlıklı ortak incelemelerinde, acil durum yönetimi perspektifinden mültecilere yönelik yapılan eğitim yardımlarını incelemekte ve bu bağlamda Türkiye'deki Suriyeli mültecilere yapılan eğitim yardımlarını eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmektedirler.

Mülteci Olmak: Mersin'de Yaşayan Filistinli Mültecilerin Göç Hikâyeleri başlıklı yazıda Bilge Deniz Çatak, Mersin'de bulunan Filistinlilerin zorunlu olarak çıktıkları göç yollarında yaşadıkları ve mülteci olarak günlük hayatta karşılaştıkları zorlukların Filistinli kimlikleri üzerindeki etkisi sözlü tarih yöntemi ile incelemiştir.

Cahit Kahraman'ın *Tuna Dergisinde Göç Şiirleri: "1989 Göçü"* başlıklı yazısında; "1989 Göçü" olarak bilinen Bulgaristan Türklerinin son göçü üzerine *Tuna dergisinde* yayınlanmış göç izlekli şiirler saptanarak, göçmenlerin göç olayına bakışları irdelenmiştir.

Merve Esra Polat, *Adalet Ağaoğlu'nun Bir Göç Romanı: Fikrimin İnce Gülü* başlıklı makalede, göç ve kişi ilişkisi metne dayalı inceleme yöntemi ile tarihsel ve toplumsal yaklaşımla ulusötesi göç olgusunu incelemektedir.

Mehmet Rauf Kesici, *Emek Piyasalarında Ayrımcılık Deneyimleri ve Algısı: Londra'da Türkiyeli Göçmenler Örneği* adlı çalışmasında, Londra'da gerçekleştirdiği saha çalışmasının bulgularını tartıştığı yazısında işgücü piyasasında Türkiyeli göçmenlerin karşılaştıkları ayrımcılık deneyimlerini inceliyor. Kesici hem Londra'daki etnik ekonomiye hem de Türkiyelilerin çalışma koşullarına ayna tutuyor.

Pınar Yazgan, hareketlilikte kimlik inşası konulu makalesinde; hareketli bireylerin kimlik ve aidiyetlerini tanımlayabilmek için çeşitli kuram ve alan araştırmalarındaki bulgulardan yararlanarak bir çerçeve sunmayı denemektedir. Çalışmanın kavramsal çerçevesini mekân, hareketlilik ve sosyal kimlik kavramları oluşturmaktadır.

Kaynakça

- Massey, D. (2015). A Missing Element in Migration Theories. *Migration Letters*, 12(3), 279-299. Retrieved from <http://www.tplondon.com/journal/index.php/ml/article/view/568>.
- Şeker, G., A. Tilbe, M. Ökmen, P. Yazgan, D. Eroğlu Utku and I. Sirkeci (2015). *Turkish Migration Conference 2015 Selected Proceedings*. London: Transnational Press London.
- Sirkeci, I. (2012). Transnasyonal mobilite ve çatışma - Transnational mobility and conflict. *Migration Letters*, 9(4), 353-363. Retrieved from <http://www.tplondon.com/journal/index.php/ml/article/view/134>